

ELS NOBLES DE VALLS (SEGLE XVIII)

Salvador-J. Rovira Gómez*

Paraules clau: Valls, família, XVIII, nobles.

Resum: Amb aquest treball volem apropar-nos a les famílies nobles més destacades que trobàvem al Valls del segle XVIII; noms tan coneguts com els Baldric, els Veciana o els Gassol van deixar una important petjada a la població a través dels seus negocis, els seus costums o els seus habitatges. En aquestes pàgines podrem conèixer els vincles familiars que moltes vegades els unien i que van suposar l'acumulació de grans fortunes.

Brief: Through this project we wish to approach the most important noble families in Valls at the end of the 18th century; popular names such as Baldric, Veciana, or Gassol left an important mark on Valls people through their businesses, their traditions, or even their homes. We will be able to know the family ties that most of the time bound them resulting in the accumulation of huge fortunes.

*Abreviatures emprades:ACMO (Arxiu Comarcal de Montblanc), ACT (Arxiu de la Catedral de Tarragona), AHAT (Arxiu Històric de l'Arquebisbat de Tarragona), AHCR (Arxiu Històric Comarcal de Reus), AHCV (Arxiu Històric Comarcal de Valls), FH (Fons Homdedéu), FN (Fons notarial), PA (Protocols d'Alcover), PM (Protocols de Montblanc), PT (Protocols de Tarragona), PV (Protocols de Valls), RH (Registre d'Hipoteques). Fem constar que no considerem els Veciana, ja que existeix un treball inèdit que els estudia abastament.

En iniciar-se el segle XVIII a Valls hi vivien els Baldric, els Barrera, els Bellver, els Rosselló, els Segarra, els Torner i els Ubac, als quals s'afegiren en el decurs del segle els Blanxart, els Cadenas, els Cases, els Dosset, els Gassol, els Güell, els Homdedéu, els Montserrat, els Móra, els Palau i els Veciana, bé per haver estat creats de bell nou o per haver-se aveïnat a la població.¹

Baldric

El genearca dels Baldric és:

- I. Salvador de Baldric i Saragossa era fill de Salvador Baldric² i de Maria Saragossa.³ Cursà estudis de dret i arribà a doctorar-se. Abans del 1694 es traslladà a Barcelona per exercir la seva professió d'advocat,⁴ però continuà mantenint la condició de veí de Valls. Heretà els béns paterns i també els dels oncles Francesc Baldric⁵ i Mn. Mateu Saragossa.⁶ Contragué matrimoni amb Paula Coll. El 13 d'agost del 1703 adquirí el castell del Rourell a Elionor de Janer i Pérez i al seu marit Josep d'Estanyó i Luna, i esdevingué senyor d'aquesta població de l'Alt Camp.⁷ Prengué partit per Carles III, l'arxiduc que li recompensà l'adhesió i el nomenà jutge del Reial Senat i Batllia General⁸ i li atorgà els privilegis de ciutadà honorat (1706)⁹, cavaller (1708)¹⁰ i noble.¹¹ Els anys de postguerra foren difícils per a Salvador de Baldric, ja que es veié obligat a desprendre's d'algunes finques com ara dues de trenta-cinc jornals, respectivament, a la partida vallenca del Pont de Goi per

¹ Com antecedent a aquest article vegeu: ROVIRA I GÓMEZ, Salvador-J. «Els nobles de Valls a l'època dels Àustria», *Historia et Documenta*, 6 (2000), p. 161-198.

² Salvador Baldric pare, conegut com del Portal de la Corral, era un pagès benestant del Morell (Tarragonès). El 22 d'agost del 1672 tenia menys de 25 anys i més de 23, per la qual cosa estava encara sota la tutela dels curadors, però ja estava casat. Traspassà el 1681 i va deixar un patrimoni integrat per dues cases al Morell i terres als termes del Morell, Puigdelví, la Pobra de Mafumet, Constantí, Vilallonga del Camp i la Quadra dels Hospitals, d'una extensió conjunta de 174,5 jornals.

³ Maria Saragossa es casà en segones núpcies amb Joan Gavaldà, pagès del Morell.

⁴ AHC.V. PV. Sig. 491, p. 196.

⁵ AHC.V. PV. Sig. 491, p. 196.

⁶ AHAT. PV. Sig. 283, p. 347v.

⁷ AA.DD. (1971). *Els Castells catalans*. Barcelona.

⁸ CASTELLVÍ, F. de (1997). *Narraciones históricas*. Fundación Francisco Elías de Tejada y Erasmo Pèrcopo. Madrid, p. 625.

⁹ CASTELLVÍ, F. de (1998). *Narraciones históricas*. Fundación Francisco Elías de Tejada y Erasmo Pèrcopo. Madrid, p. 240.

¹⁰ VOLTES BOU, P. (1957). «Noticias sobre las mercedes nobiliarias otorgadas por el archiduque Carlos de Austria durante su gobierno en Barcelona», a *Hidalguía*, 22-23, p. 533.

¹¹ MADURELL, J.M. (1955). «Dos actas notariales de la entrega y quema de unos privilegios del archiduque de Austria», a *Estudios Históricos y Documentales de los Archivos de Protocolos*, III, p. 287.

les quals cobrà 975 lliures.¹² Com que el triomf dels borbònics el desposseí de tots els càrrecs que ocupava a l'administració, considerà que no tenia sentit continuar vivint a Barcelona i es decidí a tornar a l'Alt Camp; va fixar la residència al castell del Rourell, que ell havia fet reconstruir i que es convertí en el centre d'una important explotació agropecuària.¹³ Als anys quaranta alternà les estades al Rourell i a Valls amb les de Tarragona, on vivia en una casa del carrer d'en Granada.¹⁴ Atorgà les darreres voluntats a Valls el 17 d'agost del 1750, en les quals designà hereu al fill Salvador-Fèlix.¹⁵ Foren fills seus:

1. Salvador-Fèlix de Baldric i Coll, que segueix.
2. Josepa de Baldric i Coll es casà al castell del Rourell, el 13 de març del 1721, amb Joan-Francesc de Segarra, amb qui havia establert capitols matrimonials el 6 de juliol del 1720.¹⁶ El pare li prometé un dot de dos milers de lliures.¹⁷
3. Francesc de Baldric i Coll es va dedicar al servei de l'Església. El 1774 aconseguí una canongia de la Seu de Tarragona que arrodoní amb la dignitat d'ardiaca de Vila-seca.¹⁸ L'any 1782 arrendà els delmes de l'ardiaconat a Esteve Gaya, veí de Vila-seca, per un termini de quatre anys i a raó de 3.600 lliures l'any.¹⁹ Traspassà a Tarragona el 9 de gener del 1789 als 80 anys d'edat. Les seves restes mortals foren dipositades l'endemà a la capella de Santa Magdalena del claustre catedralici.²⁰
4. Josep de Baldric i Coll també fou eclesiàstic. El 12 d'abril del 1747 obtingué una comensalia de la Seu de Tarragona a la qual renuncià el 14 de desembre del 1751.²¹ També aconseguí el benifet de Sant Antoni de Pàdua de la capella dels orfes de Tarragona.²² La carrera eclesiàstica la culminà amb la consecució d'una canongia de la seu tarragonina. Morí a Tarragona als 78 anys d'edat, el 23 de març del 1791, i fou soterrat, el dia 26, a la capella claustral de Santa Magdalena, ben segur que a la sepultura del seu germà Francesc.²³
5. Pau de Baldric i Coll seguí les petjades dels germans Francesc i Josep i també es dedicà al servei de l'Església. El juliol del 1749 era prior de la col·legiata de Calaf.²⁴

¹² AHT. RH. 34, f. 195v. AHAT. PV. Sig. 261, p. 652v.

¹³ AHC.V. PV. Sig. 668.

¹⁴ AHT. FN. Sig. 426, f. 5; 487, f. 372.

¹⁵ AHT. RH. 23, f. 448v.

¹⁶ SAGARRA, J. de (1981). *Memòries*. Barcelona, p. 58.

¹⁷ AHC.V. PV. Sig. 1070, f. 74.

¹⁸ RAMON I VINYES, S. (1999-2000). «Les dignitats», a *Butlletí Arqueològic*, 21-22, p. 375.

¹⁹ AHT. FN. Sig. 921, f. 8.

²⁰ ACT. Òbits, 2, f. 128v.

²¹ RAMON I VINYES, S. (1999-2000). «Les Comensalies i Comensals de la Seu de Tarragona dels segles XIII al XIX», a *Butlletí Arqueològic*, 21-22, p. 416.

²² AHT. FN. Sig. 535, f. 61v.

²³ ACT. Òbits, 2, f. 173v.

²⁴ AHT. FN. Sig. 535, f. 59v.

II. Salvador-Fèlix de Baldric i Coll, senyor del Rourell, es casà, el 1733, amb Mariana de Vallgornera, que traspasà amb anterioritat al novembre del 1763.²⁵ Del 1748 al 1754 degué passar per una situació econòmica un xic difícil, ja que es veié obligat a vendre a carta de gràcia catorze finques d'una superfície conjunta de vint-i-tres jornals, situades als termes de la Quadra dels Hospitals, la Granja i el Codony per les quals cobrà 1.255 lliures.²⁶ D'alguna manera la necessitat de numerari devia continuar en els primers anys seixanta per tal com vengué per 225 lliures el dret de redimir dues de les finques alienades amb anterioritat a carta de gràcia²⁷ i cedí amb aquesta condició altres tres finques.²⁸ Els drets senyorials del Rourell a la dècada dels seixanta li suposaven un ingrés anual de 175 lliures, ja que el gener del 1765, els arrendà per un termini de quatre anys al preu total de 700 lliures.²⁹ L'any 1764 les vendes a carta de gràcia recomençaren i suposaren la cessió de nou jornals i mig per 1.650 lliures.³⁰ La necessitat d'alienar a carta de gràcia continuà els anys següents, ja que el 1766 foren dues finques d'un jornal i mig cadascuna, les quals foren lliurades a canvi de 200 lliures.³¹ Va fer testament en poder del notari Voltes de Valls el 14 de novembre del 1770³² i traspasà el 18 d'octubre del 1771.³³ Fou pare de:

1. Paula de Baldric i de Vallgornera nasqué a Tarragona el maig del 1734 i fou batejada el dia 5.³⁴ El 25 de maig del 1760 contragué matrimoni amb Josep de Peirí i Domènec, de Cambrils.³⁵ El pare, per acabar-li de pagar el dot, es veié obligat a vendre a Joan Siner, pagès del Morell, un jornal i mig al terme del Codony per 180 lliures.³⁶ Fou mare de Josep-Ignasi, Joan, Beneta, Josepa, Maria i Salvador de Peirí i de Baldric.³⁷
2. Fèlix de Baldric i de Vallgornera, que segueix.
3. Salvador de Baldric i de Vallgornera nasqué al castell del Rourell el 6 de novembre del 1746. Seguí la carrera militar i arribà a ser tinent de vaixell.³⁸

²⁵ AHT. FN. Sig. 535, f. 59v.

²⁶ AHT. FN. Sig. 534, f. 8, 34; 536, f. 18; 537, f. 26v, 28, 29v, 33, 38, 42v, 53, 54v, 57; 539, f. 114; 540, f. 148; 543, f. 167.

²⁷ AHT. RH. 23, f. 307, 316.

²⁸ AHC.V. PV. Reg. 1068, f. 115, 145v.

²⁹ AHC.V. PV. Reg. 902, f. 3.

³⁰ AHCA. Reg. 1069, f. 77.

³¹ AHC.V. PV. Reg. 1070, f. 63, 64.

³² AHT. RH. 25, f. 20.

³³ ACMO. FN. Sig. 803, f. 169v.

³⁴ ACT. Baptismes, 13, f. 120.

³⁵ ROVIRA I GÓMEZ, S.-J. (2003). «Els Peiri, de Cambrils (segle XVII i XVIII)», a *Paratge*, 16, p. 38.

³⁶ AHT. FN. Reg. 697, f. 72.

³⁷ *Ibid.*, p. 39.

³⁸ GRAMUNT, J. *Tàrraco gentilicia*, p. 34.

Atorgà les darreres voluntats el 19 de febrer del 1779 i al cap de tres dies hi afegí un codicil.³⁹ Morí als 32 anys, el 1779, i seguint la seva voluntat fou dut a enterrar al vas que els Baldric tenien a l'església parroquial del Rourell.

4. Marianna de Baldric i de Vallgornera es féu monja del convent de les Carmelites de Valls, en el qual hi entrà l'any 1764. El pare li donà un dot d'un miler de lliures, més la roba que li feia falta.⁴⁰

III. Fèlix de Baldric i de Vallgornera nasqué al castell del Rourell el 6 de maig del 1740 i es casà, el 1775, amb Maria-Antònia de Veciana i Boronat, filla de Josep de Veciana.⁴¹ Seguí la carrera militar i arribà a capità d'artilleria. Com a militar participà a la guerra de Portugal i a l'expedició a Buenos Aires de Pedro de Cevallos. Atengué amb cura el seu patrimoni, i tot i que efectuà unes quantes alienacions de finques, la majoria no les cobrà del tot, ja que preferí que li creessin censals (el que vol dir que no necessitava els diners o almenys tots els diners i que volia reduir la feina d'haver d'arrendar terres o cuidar directament la seva explotació). De l'octubre del 1779 al juny del 1786 es desprengué de quinze finques per un import de 4.451 lliures de les quals només percebé 2.073, ja que la resta se les quedaren els compradors per crear-li censals.⁴² Altres demostracions que l'economia li anava bé les trobem en el fet que recuperà tres finques venudes a carta de gràcia pel seu pare, fet que li suposà una despesa de 3.350 lliures,⁴³ i que, des del 1789 fins a la fi del segle, adquirí finques de terra i hores d'aigua per un import de 1.872 lliures.⁴⁴ Durant la guerra del Francès formà part de la Junta de Govern del Corregiment de Tarragona i s'oferí per contribuir a la defensa de la plaça.⁴⁵ El seu testament atorgat el 7 de maig del 1809 davant el notari Albinyana de Tarragona fou obert als dos dies d'haver estat redactat.⁴⁶ Foren fills seus:

1. Salvador-Joaquim de Baldric i de Veciana, que segueix.
2. Marianna de Baldric i Veciana nasqué a Valls el 20 d'octubre del 1784 i fou duta a batejar l'endemà per Josep-Ignasi de Peirí i de Baldric, de Cambrils, i Teresa Veciana i Bonanat.⁴⁷ No superà la infantesa.

³⁹ AHT. FN. Reg. 5344, f. 54.

⁴⁰ AHC.V. PV. Reg. 1069, f. 116v.

⁴¹ GRAMUNT, J. *Tàrraco gentilicia*, p. 34.

⁴² AHC.V. PV. Reg. 1080, f. 335, 338, 340, 348v, 486, 487v, 394, 397, 401, 405v.; 1084, f. 291; 1086, f. 129; 1087, f. 133.

⁴³ AHC.V. Reg. 1076, f. 101, 109, 111.

⁴⁴ AHC.V. PV. Reg. 1090, f. 216. AHT. FN. Reg. 575, f. 57, 170; 6556, f. 35; 5174, f. 563; 5175, f. 207; 5189, s/f; 6150, s/f.

⁴⁵ AHT. FN. Reg. 840, f. 181.

⁴⁶ AHT. FN. Reg. 583, f. 122.

⁴⁷ AHAT.Valls. Baptismes. 1771-1786, f. 648.

3. Albert de Baldric i de Veciana, que seguirà.
4. Felip de Baldric i de Veciana veié la primera llum a Valls el 31 de desembre del 1789.⁴⁸ Es féu monjo benet.⁴⁹
5. Dolors de Baldric i de Veciana, nascuda al castell del Rourell, es maridà amb Francesc Rubinat i Capdevila, del Pla de Santa Maria, i passà a viure a Tarragona. L'any 1836 pactà amb el seu germà Albert que si moria sense fills, ella el succeiria.⁵⁰ Fou mare de Maria-Antònia i Concepció de Rubinat i de Baldric.

IVa. Salvador-Joaquim de Baldric i de Veciana arribà en aquest món el 5 de maig del 1783 i fou dut a batejar l'endemà per l'avi Josep de Veciana i Paula de Baldric.⁵¹ Fou doctor en ambdós drets i mestrant de la Reial Mestrança de Sevilla.⁵² El 1817 aconseguí que la cartoixa d'Escaladei li permetés bastir un molí fariner a la Pobra de Mafumet que havia d'aprofitar les aigües del Francolí que sortien del Molí Nou del terme de les Franqueses.⁵³ Atorgà les darreres voluntats a Barcelona davant el notari Joan Ollé i Quintana el 17 de gener del 1829 i traspassà l'endemà sense deixar descendència l'any 1829.⁵⁴

IVb. Albert de Baldric i de Veciana nasqué a Valls el 17 de setembre del 1786.⁵⁵ Les circumstàncies de la guerra del Francès el féu entrar a la milícia, ja que el seu pare, l'octubre del 1808, volgué que acudís «al servicio de su Majestad y defensa de la Patria obteniendo una plaza de cadete en el regimiento de infanteria de Granada».⁵⁶ Durant la guerra estigué present a les accions de Sant Cugat, Cardedeu, Molins de Rei, Pont de Goi i Margalef. Fet presoner, fou conduit a França d'on retornà el 1814 i va ser destinat a l'Exèrcit de Catalunya. El 1816 fou nomenat professor de Fortificacions i Artilleria a l'Acadèmia de Cavallers Cadets de Guàrdies d'Infanteria. Des del 4 d'abril del 1820 fins a finals del 1823 estigué d'agregat militar a l'ambaixada d'Espanya a París. L'any 1829 obtingué el grau de coronel i el 1831 fou nomenat vocal per examinar el projecte per establir el telègraf a Espanya.⁵⁷ A la mort el 1836 de Ramon de Vallgornera, cosí germà del seu pare, esdevingué marquès de Vallgornera. Fou diputat a Corts per Tarragona i Barcelona, senador per Tarragona, cavaller de l'Orde de Sant Hermenegild, president de la Real Academia de Ciencias Naturales i ministre de

⁴⁸ AHAT.Valls. Baptismes. 1787-1791, f. 282.

⁴⁹ AHT. FN. Reg. 583, f. 122.

⁵⁰ AHT. FN. Reg. 6662, f. 89.

⁵¹ AHAT.Valls. Baptismes. 1779-1786, f. 460.

⁵² GRAMUNT, J. *Tàrraco gentilicia*, p. 35.

⁵³ AHT. FN. Reg. 885, f. 101.

⁵⁴ GRAMUNT, J. *Tàrraco gentilicia*, p. 35.

⁵⁵ AHAT.Valls. Baptismes. 1779-1786, f. 924.

⁵⁶ AHT. FN. Reg. 917, f. 130.

⁵⁷ GRAMUNT, J. *Tàrraco gentilicia*, p. 35.

la Governació. Es casà dues vegades: primer, el 1827, amb Ramona Ossorio de Leiba, marquesa de Torremejía;⁵⁸ i segon, el 1840, amb Maria de la Concepción Ortiz de Sandoval y Arias de Saavedra.⁵⁹ Traspassà a Madrid el 26 de setembre del 1864 sense deixar descendència i en aplicació de l'acord amb la seva germana Dolors, fou heretat per la neboda Maria-Antònia de Rubinat i de Baldric que, el 1841, s'havia casat amb Ignasi de Balle i de Cornejo.

Barrera

El febrer del 1704 vivia a Valls el ciutadà honorat Martí Barrera.⁶⁰

Bellver

Els Bellver setcentistes descendeixen de Joan Bellver, que el 1664 rebé un privilegi de ciutadà honorat.⁶¹ Tenim, en concret, quatre Bellver: els germans Ignasi i Josep Bellver i Marquès; Joan Baptista Bellver i Fàbrega, fill d'Ignasi; i Ramona Bellver i Coll, neboda dels dos primers i cosina del tercer.

- I. Ignasi Bellver i Marquès es casà amb Gertrudis Fàbrega, filla de Lluís Fàbrega, ciutadà honorat aveïnat a Tàrraga.⁶² L'enllaç amb una targarina li suposà anar a viure a Tàrraga, la qual cosa però no li impedí passar llargs sojorns a Valls on el trobem aveïnat entre els anys 1708 i 1714.⁶³ Sobrevisqué a la seva esposa que traspassà a Valls el 23 de març del 1714.⁶⁴
- II. Josep Bellver i Marquès fou dedicat per la família al servei de l'Església. La mare es preocupà per garantir-li la subsistència i així el 28 d'agost del 1689 li donà durant la seva vida natural un jornal de terra al terme de Valls, una casa amb un hortet a la plaça de Santa Anna i tres censals, que produïen una pensió anual de 116 lliures.⁶⁵ Aquesta donació es veié arrodonida un any i mig més tard amb la cessió d'altres nou censals d'un capital de 1.863 lliures que li proporcionaven una pensió anyal de 67 lliures.⁶⁶ Mn. Josep tenia poques despeses, ja que vivia amb la mare, i això li permetia fer estalvis que invertia en fer-se un patrimoni, així, el 20 de febrer

⁵⁸ El títol de marquès de Torremejía fou concedit el 10 de gener del 1735 a Gaspar Osorio y Zúñiga, cavaller de Santiago, com a marquès de Mexía. El 3 d'abril del 1799 passà a anomenar-se Torremejía.

⁵⁹ GRAMUNT, J. *Tàrraco gentilicia*, p. 36.

⁶⁰ AHT. FN. Reg. 290, f. 24.

⁶¹ ROVIRA I GÓMEZ, S.-J. «Els nobles de Valls», p. 163.

⁶² AHC.V. PV. Reg. 483, f. 89.

⁶³ AHC.V. PV. Reg. 652, f. 360v; 654, f. 115; 765, p. 1.

⁶⁴ AHAT.Valls. Òbits. 1708-33.

⁶⁵ AHC.V. PV. Reg. 487, f. 199.

⁶⁶ AHC.V. PV. Reg. 489, f. 22.

del 1695, adquirí a carta de gràcia un jornal a la partida de la Cavalleria, per la qual pagà 120 lliures,⁶⁷ i el 28 de maig del 1696 comprà al seu germà Ignasi un censal de 400 lliures.⁶⁸ Estigué molt vinculat al seu germà Ignasi, del qual tot sovint fou procurador.⁶⁹ Fins al 1720, en què li perdem el rastre, tingué una vida social prou activa amb la signatura d'èpoques, amb el cobrament de rendes de censals, amb la venda de propietats (com la casa amb oficina d'oli que el 1717 cedí a Maria Pier per 900 lliures⁷⁰ o el jornal a la partida d'Espinavesa que per 310 lliures traspassà el 1720 a Jaume Dilla),⁷¹ amb la donació al nebot Joan Baptista d'una casa amb terres al terme de Barberà,⁷² amb la compra de censals (com el de 200 lliures que el 1719 li vengué el seu nebot Joan Baptista)⁷³ o amb l'arrendament de finques.

- III. Ramona Bellver i Coll era filla de Joan Bellver i Marquès, hereu del genearca Joan Bellver, i de Maria Coll i Urrea. En morir el pare esdevingué la pubilla dels Bellver. Prengué per marit Josep de Càncer i Prats de Sant Julià, doctor en dret i fill de Francesc de Càncer i Teresa Prat de Sant Julià, amb qui es casà el 24 de novembre del 1697.⁷⁴ Després del matrimoni la parella restà a Valls on els nasqueren els fills: Joana (1705), Josep (mort albat l'octubre del 1705) i, potser, Antoni-Jaume, que fou l'hereu de la mare.⁷⁵ Ramona atorgà les darreres voluntats el 20 de juliol del 1728 i morí abans del maig del 1729, en què Josep de Càncer surt citat com a vidu.⁷⁶
- IV. Joan Baptista Bellver i Fàbrega era fill i hereu d'Ignasi Bellver i Marquès. L'any 1714 es mullerà amb Gertrudis Pujol i Palau, filla de Joan Pujol i Pàmies, ciutadà honorat aveïnat a Maspujols, i de Rosa Palau, amb qui establí capítols matrimonials el 19 de juny; la núvia aportà al matrimoni un dot de 2.500 lliures que fou acabat de pagar pels Pujol l'abril del 1720.⁷⁷ Després del matrimoni fixà la residència a Tàrraga on el trobem el desembre del 1718.⁷⁸

Blanxart

Els Blanxart són un llinatge tarragoní de ciutadans honorats que a la primera meitat del set-cents s'instal·là a Alcover, al Mas del Metge.⁷⁹

⁶⁷ AHC.V. PV. Reg. 492, f. 80

⁶⁸ AHAT.Valls. Reg. 253, f. 149.

⁶⁹ AHC.V. PV. Reg. 766 bis, p. 163.

⁷⁰ AHC.V. PV. Reg. 664, s/p.

⁷¹ AHC.V. PV. Reg. 670, s/p.

⁷² AHC.V. PV. Reg. 667, s/p

⁷³ AHC.V. PV. Reg. 668, s/p

⁷⁴ AHAT.Valls. Matrimonis. 1693-1720, f. 60v.

⁷⁵ AHAT.Valls. Baptismes, 1685-1708, f. 791. Òbits, 1685-1708, f. 412.

⁷⁶ AHC.V. PV. Reg. 804, f. 201; 784, s/p.

⁷⁷ AHT. FN. Reg. 4677, f. 297; 4683, f. 203.

⁷⁸ ACMO. PM. Reg. 771.4, f. 195.

⁷⁹ Pel que fa als Blanxart vegeu: ROVIRA I GÓMEZ, S.-J.; GÜELL, M. (1993). *Aproximació a les famílies nobles d'Alcover a l'Edat Moderna*. Valls, p. 31-33.

- I. Francesc Blanxart i Pannou, fill de Francesc Blanxart, cirurgià de professió, i de Gertrudis Pannou, s'instal·là a Valls amb anterioritat al 23 d'abril del 1777 en què el trobem comprant un carro amb quatre mules a Josep Calbet, pagès de Valls, per 657 lliures.⁸⁰ Estigué casat amb Susanna Xuflé i fou pare d'almenys dos fills: Pau i Josepa Blanxart i Xuflé.⁸¹

Cadenas

El genearca dels Cadenas és l'*hidalgo* asturià Francisco de Cadenas Fernández, que als anys quaranta residí a Valls potser a causa d'haver-se casat, el 6 d'octubre del 1740, amb la vallenca Antònia Palau i Maimó. Entre els anys 1741 i 1749 li nasqueren quatre fills a Valls.⁸²

Cases

Els Cases són d'origen tarragoní i esdevingueren ciutadans honrats el 1692. El genearca dels Cases vallencs és:

- I. Ignasi Cases i de Prat era natural de Tarragona. El 4 de febrer del 1728 es mullerà amb Magdalena Ferrer i Roig, filla d'Andreu Ferrer, burgès honrat de Perpinyà i notari de Valls, i el fet li suposà passar a viure a Valls en una casa del carrer de la Cort, al costat del sogre de qui heretà la notaria.⁸³ Pel que sembla la feina de notari no cobria les necessitats familiars, ja que li trobem vendes de finques del patrimoni de l'esposa i creació de censals. El 5 de juny del 1734 vengué a Jacint Marsal, de Valls, tres jornals de vinya i botjar per 30 lliures;⁸⁴ el 9 de juliol del 1735 es desprengué per 9 lliures d'un femer.⁸⁵ El 18 de gener del 1736 creà a la comunitat de preveres vallenca un censal de 100 lliures;⁸⁶ el 18 de desembre del 1737 i per tal de lluir censals, cedí a Josep Vives, paraire de Valls, un censal ja creat de 1.000 lliures;⁸⁷ el 28 de juny del 1742 i a fi de lluir un censal de 100 lliures, en creà un de 115 a les mínimes vallenques;⁸⁸ el 13 de novembre del 1747 foren un

⁸⁰ AHC.V. PV. Reg. 914, f. 127.

⁸¹ AHC.V. PV. Reg. 914, f. 297.

⁸² Respecte dels Cadenas vegeu: ROVIRA I GÓMEZ, S.-J. (2000). *Rics i poderosos però no tant. La noblesa a Tarragona i comarca al segle XVIII*. Tarragona. Cercle d'Estudis Històrics i Socials Guillem Oliver del Camp de Tarragona, p. 57-62.

⁸³ AHC.B. PV. Reg. 793, f. 84v.; 1024, f. 12. AHAT.Valls. Matrimonis. 1720-1749, f. 152.

⁸⁴ AHC.V. PV. Reg. 784, f. 129.

⁸⁵ AHC.V. PV. Reg. 257, s/p.

⁸⁶ AHAT.Valls. Reg. 247, s/p.

⁸⁷ AHC.V. PV. Reg. 853, f. 116; l'1 de gener del 1742 es desprengué de mig jornal de garriga al terme de Prenafeta pel qual rebé 5 lliures. AHC.V. PV. Reg. 788, f. 101.

⁸⁸ AHC.V. PV. Reg. 788, f. 145.

parell de jornals d'avellaners que cedí a Marià Alomar, de la Selva del Camp, per 175 lliures;⁸⁹ el 22 d'abril del 1752 seran quatre jornals situats a la partida Plana d'en Berga que traspassà a Francesc Grau a canvi de 240 lliures;⁹⁰ el 5 de maig del 1758 fou una casa al carrer Major de la Selva del Camp la propietat alienada per 180 lliures.⁹¹ Ignasi Cases traspassà a Valls el 2 de febrer del 1775,⁹² però la seva dona el sobrevisqué uns quants anys, ja que no fou enterrada fins al 26 de març del 1782.⁹³ Fou pare de:

1. Ignasi Cases i Ferrer, que segueix.
2. Antònia Cases i Ferrer nasqué a Valls i fou duta a batejar el 8 d'abril del 1730 per Antoni Cases i Oriol i Francesca Ferrer.⁹⁴ El seu pas per aquest món fou breu, ja que fou enterrada el 4 de juliol del 1731.⁹⁵
3. Marià Cases i Ferrer fou dut a batejar a l'església de Sant Joan de Valls pels seus oncles Marià i Maria-Antònia Cases i de Prat.⁹⁶
4. Salvador Cases i Ferrer arribà en aquest món el gener del 1734 i el deixà l'agost del 1738.⁹⁷
5. Andreu Cases i Ferrer fou batejat l'11 de desembre del 1737 i visqué menys d'un any, ja que fou enterrat el 25 de setembre del 1738.⁹⁸
6. Antònia Cases i Ferrer nasqué a Valls el juny del 1739 essent batejada el dia 10 i apadrinada pel notari Andreu Maimó i Francesca Baldrich.⁹⁹ L'11 de maig del 1767 es maridà amb Joan-Antoni d'Homdedéu i Fontanilles, de Riudecanyes.¹⁰⁰ Fou mare de Joaquim, Maria-Antònia, Ramon i Maria Teresa d'Homdedéu i Cases.¹⁰¹
7. Gabriel Cases i Ferrer només visqué uns tres anys, ja que fou batejat el 22 de setembre del 1741 i fou enterrat l'11 d'agost del 1744.¹⁰²

⁸⁹ AHT. RH. 47, f. 16.

⁹⁰ AHC.V. Reg. 1020, p. 91.

⁹¹ AHT. RH. 47, f. 16.

⁹² AHAT.Valls. Òbits. 1766-1776, f. 318.

⁹³ AHAT.Valls. Òbits. 1779-1790, f. 172.

⁹⁴ AHAT.Valls. Baptismes. 1723-1738, f. 337.

⁹⁵ AHAT.Valls. Òbits. 1708-1733, f. 431.

⁹⁶ AHAT.Valls. Baptismes. 1723-1738, f. 415.

⁹⁷ AHAT.Valls. Baptismes. 1723-1738, f. 491. Òbits. 1733-1765, f. 91.

⁹⁸ AHAT.Valls. Baptismes. 1723-1738, f. 635. Òbits. 1733-1765, f. 94.

⁹⁹ AHAT.Valls. Baptismes. 1738-1746, f. 55.

¹⁰⁰ AHAT.Valls. Matrimonis. 1749-1768, f. 415.

¹⁰¹ ROVIRA I GÓMEZ, S.-J. (2006). *Els nobles del Baix Camp (segle XVIII)*. Reus. Associació d'Estudis Reusencs, p. 52.

¹⁰² AHAT.Valls. Baptismes. 1738-1746, f. 160. Òbits. 1735-1765, f. 220.

8. Francesca Cases i Ferrer no superà la infantesa. Fou batejada el 24 d'agost del 1743 i rebé sepultura el 23 de setembre del 1750.¹⁰³
9. Magdalena Cases i Ferrer fou duta a batejar el 28 de desembre del 1745 per Antoni Maimó i la seva germana Antònia.¹⁰⁴
10. Francesc Cases i Ferrer rebé les aigües baptismals el 22 d'abril del 1748.¹⁰⁵ Cursà estudis de dret i s'hi doctorà. L'11 d'octubre del 1778 es casà amb Marina Gassol i Sabater, filla del doctor en drets Antoni Gassol i de Rosa Sabater, amb qui havia fet capítols el 9 de juliol.¹⁰⁶ Considerant que el mercat vallenc estava curull d'advocats, passà a Montblanc on el trobem aveïnat el 18 d'agost del 1781 en què atorgà poders a Llorenç Sol, escrivent de Valls, per prendre possessió d'una peça de terra de set jornals que li havia deixat la seva mare.¹⁰⁷ L'estada a la capital de la Conca no fou definitiva, ja que tornà a Valls on es trobava el juny del 1795 en què comprà un hort de mig jornal a Vallmoll pel qual pagà 50 lliures.¹⁰⁸ Fou pare de:
 - a) Ramona Cases i Gassol nasqué a Valls el setembre del 1779 i no arribà a l'any de vida, ja que fou enterrada el 12 d'agost del 1780.¹⁰⁹
 - b) Ignasi Cases i Gassol encara visqué menys que la seva germana, ja que nasqué el març del 1781 i morí el desembre del mateix any.¹¹⁰
 - c) Alberta Cases i Gassol nasqué a Valls el 20 d'octubre del 1782.¹¹¹
 - d) Marià Cases i Gassol arribà en aquest món el 15 de maig del 1784 i fou dut a batejar per l'oncle Joan-Antoni d'Homdedéu i Fontanilles.¹¹² Aconseguí superar la infantesa i arribà a ser notari. Plàcid de Montoliu, el maig del 1819, li arrendà durant dos anys, set mesos i vint-i-quatre dies la cúria del batlle del Pla de Santa Maria per 66 lliures.¹¹³
 - e) Rosa Cases i Gassol arribà en aquest món el 15 d'octubre del 1785 i aquest mateix dia fou duta a batejar per Joan-Antoni d'Homdedéu i Fontanilles i Rosa Gassol.¹¹⁴ També morí essent un infant i fou enterrada el 18 de juliol del 1786.¹¹⁵

¹⁰³ AHAT.Valls. Baptismes. 1738-1746, f. 249. Òbits. 1733-1765, f. 365.

¹⁰⁴ AHAT.Valls. Baptismes. 1738-1746.

¹⁰⁵ AHAT.Valls. Baptismes. 1746-1757, f. 95.

¹⁰⁶ AHAT.Valls. Matrimonis. 1769-1788, f. 299.

¹⁰⁷ AHCM. PM. Reg. 3703, f. 133.

¹⁰⁸ AHT. RH. 55, f. 60.

¹⁰⁹ AHAT.Valls. Baptismes. 1779-1786, f. 9. Òbits. 1779-1790, f. 65.

¹¹⁰ AHAT.Valls. Baptismes. 1779-1786, f. 193. Òbits. 1779-1790, f. 156.

¹¹¹ AHAT.Valls. Baptismes. 1779-1786, f. 383.

¹¹² AHAT.Valls. Baptismes. 1779-1786, f. 580.

¹¹³ AHT. FNM. Reg. 848, f. 319.

¹¹⁴ AHAT.Valls. Baptismes. 1779-1786, f. 645.

¹¹⁵ AHAT.Valls. Òbits. 1779-1790, f. 542.

- f) Josep Cases i Gassol nasqué el 9 de setembre del 1788 i va ser apadrinat per Josep Gassol, batlle de Valls.¹¹⁶
- g) Antònia Cases i Gassol no arribà a fer sis anys, ja que nasqué el 28 de setembre del 1790 i fou enterrada el 7 d'agost del 1796.¹¹⁷
- h) Maria Cases i Gassol nasqué el 15 de setembre del 1794 i fou duta a batejar l'endemà per Gaspar Cases, de Tarragona.¹¹⁸
- i) Ramon Cases i Gassol veié la primera llum a Valls el 18 de desembre del 1797.¹¹⁹
- II. Ignasi Cases i Ferrer nasqué el 25 de novembre del 1728 i fou apadrinat per Mn. Felip Ferrer i Bellver i Maria Cases i Oriol, de Tarragona.¹²⁰ En morir el seu pare es féu càrrec de la notaria familiar.¹²¹ El 21 d'octubre del 1776 contragué matrimoni amb Francesca Vilamajor i Guàrdia, filla de Francesc Vilamajor, familiar del Sant Ofici, i de Serafina Guàrdia, amb qui havia fet capítols matrimonials el 15 de febrer del 1774.¹²² Fou administrador de l'hospital vallenc de Sant Roc.¹²³ En esclatar la Guerra Gran, la Junta per a l'Armament i Terços del partit de Tarragona el convidà a ocupar una de les places d'oficial de miquelets, però hi renuncià al·legant «obligaciones de mi facultad y cargo de la manutención de la familia no lo permite».¹²⁴
- Són fills seus:
1. Francesc Cases i Vilamajor només visqué uns dies, ja que nasqué el 8 de juny del 1777 i morí el 21 del mateix mes i any.¹²⁵
 2. Joan Cases i Vilamajor visqué un xic més d'un any, ja que nasqué el 28 de juny del 1778 i traspassà el 21 de juliol del 1779.¹²⁶
 3. Ignasi Cases i Vilamajor tampoc no aconseguí viure molt de temps. Nasqué el 12 de novembre del 1780 i morí el 7 de desembre del 1782.¹²⁷
 4. Francesc-Maria Cases i Vilamajor nasqué a Valls el 24 de juliol del 1786 i pel que sembla fou l'únic fill que sobrevisqué als pares.¹²⁸

¹¹⁶ AHAT.Valls. Baptismes. 1787-1791, f. 247.

¹¹⁷ AHAT.Valls. Baptismes. 1787-1791, f. 549. Òbits. 1791-1801, f. 452.

¹¹⁸ AHAT.Valls. Baptismes. 1792-1796, f. 399.

¹¹⁹ AHAT.Valls. Baptismes. 1797-1802, f. 137.

¹²⁰ AHAT.Valls. Baptismes. 1723-1738, f. 270.

¹²¹ AHT. RH., I I, f. 6v.

¹²² AHAT.Valls. Matrimonis. 1769-1788, f. 219v.

¹²³ AHC.V. PV. Reg. 1206, f. 82.

¹²⁴ ROVIRA I GÓMEZ, S.-J. (1992-1993). «La noblesa del Camp de Tarragona i el servei de miquelets (1795)», a *Paratge*, 3-4, p. 71.

¹²⁵ AHAT.Valls. Baptismes. 1768-1779, f. 686. Òbits. 1766-1779, f. 404.

¹²⁶ AHAT.Valls, 1768-1779, f. 789; òbits, 1766-1779, f. 506.

¹²⁷ AHAT.Valls. Baptismes. 1779-1786, g. 155. Òbits. 1770-90, f. 234.

¹²⁸ AHAT.Valls. Baptismes. 1779-1786, f. 912.

5. Àngel Cases i Vilamajor també morí infant. La seva vida anà del 5 de maig del 1789 al 21 d'agost del 1791.¹²⁹
6. Marianna Cases i Vilamajor només aconseguí viure un any i mig, ja que nasqué el 14 de juny del 1795 i morí el 18 d'octubre del 1797.¹³⁰

Dosset

- I. Felip Dosset i Ferrer prengué partit per l'arxiduc Carles III, que el recompensà amb un privilegi de ciutadà honrat que, junt amb altres, fou cremat a Barcelona pel botxí el 9 de setembre del 1715.¹³¹ Era fill de Pere Dosset, negociant de Calella establert a Valls, i de Paula Ferrer, de Valls. El 1675 es va casar amb Maria Estivill. Tenia botiga oberta a Valls i participà en el govern municipal de Valls com a jurat. L'any 1706 va ser nomenat batlle de Valls.¹³² Fou síndic del convent vallenc dels caputxins¹³³ i traspassà a Valls l'any 1733.¹³⁴

És fill seu:

- I. Joan-Francesc Dosset, doctor en medicina, contragué matrimoni el 19 de febrer del 1702 amb Úrsula Gassol i Domingo, filla de l'apotecari Bonaventura Gassol i de Tecla Domingo.¹³⁵ Francesca Dosset i Gassol, una filla seva, contragué matrimoni, el 13 de juny del 1728, amb Pere Màrtir Veciana i Sevit, el segon comandant dels Mossos d'Esquadra¹³⁶ i el fet va comportar que els béns dels Dosset en la següent generació passessin íntegres als Veciana en la persona de Felip Veciana i Dosset.¹³⁷

Güell

Eren originaris d'Alcover. Entre els anys 1672 i 1676 assoliren el privilegi de ciutadà honrat.¹³⁸

¹²⁹ AHAT.Valls. Baptismes. 1787-1791. Òbits. 1791-1801, f. 34.

¹³⁰ AHAT.Valls. Baptismes. 1792-1796, f. 524. Òbits. 1791-1801, f. 560.

¹³¹ MADUCELL, J.M. «Dos actas», p. 285.

¹³² OLIVÉ OLLÉ, F. (2005). «Els notables; un patriciat de base comercial i pocs nobles», a *Valls i la seva història*, vol. IV, Institut d'Estudis Vallencs. Valls, p. 229.

¹³³ AHC.V. PV. Reg. 764, p. 6v.

¹³⁴ OLIVÉ OLLÉ, F. (2005). «Els notables; un patriciat de base comercial i pocs nobles», a *Valls i la seva història*, vol. IV, Institut d'Estudis Vallencs. Valls, p. 229.

¹³⁵ AHAT.Valls. Matrimoni. 1694-1720, f. 138v.

¹³⁶ SALES, N. (1962). *Història dels Mossos d'Esquadra. La dinastia Veciana i la policia catalana al segle XVIII*, p. 60.

¹³⁷ *Ibid.*, 91.

¹³⁸ ROVIRA, S.-J.; GÜELL, M. *Aproximació*, p. 75.

- I. Antoni Güell i Maimó, fill de Rafael Güell i de Teresa Maimó, nat a Alcover vers 1719 —el març del 1762 assegurava tenir 43 anys—,¹³⁹ era doctor en medicina i s'establí a Valls amb anterioritat al juny del 1753 en què el trobem aveïnat a la capital de l'Alt Camp.¹⁴⁰ Es casà amb l'alcoverenca Úrsula de Caçador i Pasqual, filla de Miquel de Caçador i de Teresa Pasqual i vídua en primeres núpcies de Josep Ferret i en segones d'Antoni Girona. La parella rebé del seu cosí, Mn. Miquel de Caçador, una ajuda de 350 lliures que els serví per fer-se bastir una casa al carrer del Bestiar.¹⁴¹ L'abril del 1784 comprà a carta de gràcia a Maria de Maranyosa un hort d'un jornal a la partida del Rec de Santa Magdalena per 500 lliures.¹⁴² El 16 de novembre del 1784 atorgà les darreres voluntats davant el notari Rafael Voltes i traspassà al cap de pocs dies d'haver-les fet, ja que fou enterrat el 2 de desembre.¹⁴³ Foren fills seus:
 1. Josep Güell i de Caçador nasqué el 13 de març del 1747 i visqué quelcom més d'un any, ja que morí el 12 d'agost del 1748.¹⁴⁴
 2. Baltasar Güell i de Caçador només visqué mesos, ja que arribà en aquest món el 7 de gener del 1749 i el deixà el 2 d'octubre del mateix any.¹⁴⁵
 3. Marianna Güell i de Caçador nasqué el 17 de novembre del 1750.¹⁴⁶ Contraigué matrimoni amb Marià Vives i Veciana, de qui ja havia enviduat l'octubre del 1806 i passà a viure a Tarragona. Fou mare de Joaquim M.Vives i Güell i d'altres tres fills més.¹⁴⁷
 4. Albert Güell i de Caçador, que segueix.
 5. Josep-Francesc Güell i de Caçador tampoc no aconseguí superar la infantesa. Nasqué el 27 de juliol del 1756 i morí el 4 d'abril del 1760.¹⁴⁸
 6. Rosa Güell i de Caçador, el seu pas per aquest món anà del 10 de juliol del 1759 al 21 de setembre del 1762.¹⁴⁹
 7. Francesca Güell i de Caçador nasqué a Valls el 3 de desembre del 1761 i no sabem si superà la infantesa.¹⁵⁰

¹³⁹ AHC.V. PV. Reg. 899, f. 85.

¹⁴⁰ AHC.V. PV. Reg. 1021, p. 84.

¹⁴¹ AHC.V. PV. Reg. 1023, f. 27.

¹⁴² AHC.V. PV. Reg. 1085, f. 163.

¹⁴³ AHAT. Valls. Òbits. 1779-1790.

¹⁴⁴ AHAT. Valls. Baptismes. 1746-1757, f. 40. Òbits. 1733-1765, f. 316.

¹⁴⁵ AHAT. Valls. Baptismes. 1746-1757, f. 123. Òbits. 1733-1765, f. 350.

¹⁴⁶ AHAT. Valls. Baptismes. 1746-1757, f. 208.

¹⁴⁷ AHT. FN. Reg. 877, f. 164.

¹⁴⁸ AHAT. Valls. Baptismes. 1746-1757, f. 469. Òbits. 1733-1765, f. 585.

¹⁴⁹ AHAT. Valls. Baptismes. 1758-1768, f. 101. Òbits. 1733-1765, f. 654.

¹⁵⁰ AHAT. Valls. Baptismes. 1758-1768, f. 257.

8. Antoni Güell i de Caçador fou batejat el 22 de febrer del 1766, apadrinat pels seus germans Albert i Marianna. Dissortadament, només visqué un any i mig, ja que morí el 25 de novembre del 1767.¹⁵¹
- II. Albert Güell i de Caçador rebé les aigües baptismals el 19 de febrer del 1753.¹⁵² Seguí les petjades paternes i també es doctorà en medicina.¹⁵³ Es casà amb Josepa Llopis i Ribera, filla de Manuel Llopis, notari de Sitges, i neboda de Bernardí Llopis, canonge penitencer de Tarragona, amb la qual establí capítols matrimonials el 12 de juliol del 1803.¹⁵⁴ Del seu pare heretà una peça de terra de tres jornals a la partida Quadra del Dissabte i un hort de dos jornals a la partida Quadra del Dijous, ambdues al terme d'Alcover.¹⁵⁵

Montserrat

Els Montserrat també són originaris d'Alcover.

Al segon terç del segle XVIII els germans Joan Baptista, Francesc i Joan de Montserrat, de la branca del llinatge coneguda com del carrer de n'Amorós, fills de Carles de Montserrat i de Tecla Company, prengueren la decisió d'abandonar Alcover i establir-se a Valls.¹⁵⁶

- I. Joan Baptista de Montserrat i Company arribà a Valls amb anterioritat al 26 d'octubre del 1766, en què contragué matrimoni amb Magdalena Soler, filla de Francesc Soler, pagès de Vallmoll, amb la qual havia establert capítols matrimonials el 25 de juny del 1766 davant el notari Felip de Caçador.¹⁵⁷ El novembre del 1777 restà vidu de Magdalena,¹⁵⁸ però no romangué gaire temps en aquest estat; al cap d'un mes es tornà a casar i ho féu amb Paula Fuster i Plana, vídua en primeres núpcies de Bernat Fuster, pagès de Valls.¹⁵⁹ Aquest segon matrimoni durà fins al 28 de gener del 1800, en què morí Paula.¹⁶⁰ Fou pare de:
- I. Magdalena de Montserrat i Soler només visqué mig any, ja que nasqué el 31 de juliol del 1767 i fou enterrada el 7 de gener del 1768.¹⁶¹

¹⁵¹ AHAT.Valls. Baptismes. 1758-1768, f. 571. Òbits. 1766-1779, f. 95.

¹⁵² AHAT.Valls. Baptismes. 1746-1757, f. 298.

¹⁵³ AHT. PA. Sig. 5202, f. 33.

¹⁵⁴ AHT. PT. Sig. 875, f. 214, 216.

¹⁵⁵ AHT. PT. Sig. 875, f. 216. PA. Sig. 5201, p. 70.

¹⁵⁶ ROVIRA, S.-J.; GÜELL, M. *Aproximació*, p. 100-114.

¹⁵⁷ AHAT.Valls. Matrimonis. 1749-1768, f. 401.

¹⁵⁸ AHAT.Valls. Òbits. 1766-1779, f. 418v.

¹⁵⁹ AHAT.Valls. Matrimonis. 1769-1788, f. 263.

¹⁶⁰ AHAT.Valls. Òbits. 1791-1801, f. 698.

¹⁶¹ AHAT.Valls. Baptismes. 1758-1768, f. 664; òbits, 1766-1779, f. 106.

2. Teresa de Montserrat i Soler rebé les aigües baptismals el 22 de novembre del 1768.¹⁶²
 3. Joan Baptista de Montserrat i Soler fou batejat el 7 de juny del 1772.¹⁶³
 4. Pau de Montserrat i Soler nasqué el 28 de novembre del 1775.¹⁶⁴
 5. Antònia de Montserrat i Soler fou duta a batejar el 2 d'octubre del 1777.¹⁶⁵
 6. Ramon de Montserrat i Fuster arribà en aquest món el 12 de març del 1779¹⁶⁶ i el deixà l'1 d'abril del 1784.¹⁶⁷
 7. Paula de Montserrat i Fuster rebé el baptisme el 29 de juliol del 1784.¹⁶⁸
 8. Josep de Montserrat i Fuster arribà en aquest món l'11 de juliol del 1786 i el deixà el 24 d'abril del 1787.¹⁶⁹
- II. Francesc de Montserrat i Company establí capítols matrimonials el 9 de maig del 1779 amb Rosa Roset i Altés, amb qui contragué matrimoni el 15 d'agost del 1779.¹⁷⁰ Com que la seva esposa no trigà gaire a morir, el 23 d'agost del 1788 celebrà segones núpcies amb Magina Garriga i Santfeliu, amb la qual havia fet capítols el 26 de juliol.¹⁷¹ Fou pare de:
1. Francesc de Montserrat i Roset arribà en aquest món el 26 de febrer del 1787.¹⁷²
 2. Joan de Montserrat i Garriga fou dut a batejar el 3 de juny del 1789.¹⁷³
 3. Rosa de Montserrat i Garriga nasqué a Valls el 4 de desembre del 1791.¹⁷⁴
 4. Magdalena de Montserrat i Garriga rebé el baptisme el 27 de gener del 1795.¹⁷⁵
 5. Tecla de Montserrat i Garriga veié la primera llum a Valls el 26 de febrer del 1798.¹⁷⁶

¹⁶² AHAT.Valls. Baptismes. 1758-1768, f. 786.

¹⁶³ AHAT.Valls. Baptismes. 1768-1779, f. 272.

¹⁶⁴ AHAT.Valls. Baptismes. 1768.1779, f. 567.

¹⁶⁵ AHAT.Valls. Baptismes. 1768.1779, f. 711.

¹⁶⁶ AHAT.Valls. Baptismes. 1758-1779m, f. 852.

¹⁶⁷ AHAT.Valls. Òbits. 1779-1790, f. 382.

¹⁶⁸ AHAT.Valls. Baptismes. 1779-1786, f. 610.

¹⁶⁹ AHAT.Valls. Baptismes. 1779-1786; òbits, 1779-1790, f. 600.

¹⁷⁰ AHAT.Valls. Matrimonis. 1769-1788, f. 353.

¹⁷¹ AHAT.Valls. Matrimonis. 1788-1800, f. 47.

¹⁷² AHAT.Valls. Baptismes. 1787-1791, f. 27.

¹⁷³ AHAT.Valls. Baptismes. 1787-1791, f. 341.

¹⁷⁴ AHAT.Valls. Baptismes. 1787-1791, f. 708.

¹⁷⁵ AHAT.Valls. Baptismes. 1792-1796, f. 468.

¹⁷⁶ AHAT.Valls. Baptismes. 1797-1802, f. 174.

III. Joan de Montserrat i Company també s'esposà dues vegades. La primera, el 29 de juny del 1776 amb Teresa Sastre i Rodon, filla d'Andreu Sastre, teixidor de lli de Valls i de Francesca Rodon;¹⁷⁷ i la segona, el 21 de setembre del 1796, amb Paula Vidal i Masdeu, filla d'Isidre Vidal, pagès del Milà, vídua en primeres núpcies de Francesc Bernat.¹⁷⁸ Fou pare de:

1. Joan de Montserrat i Sastre només visqué dos anys i mig, ja que nasqué el 5 de febrer del 1778 i traspassà el 4 d'agost del 1780.¹⁷⁹
2. Francesca de Montserrat i Sastre, el seu pas per aquest món començà el 5 de maig del 1783 i acabà el 6 d'octubre del 1784, en què morí.¹⁸⁰
3. Josepa de Montserrat i Sastre nasqué el 8 de gener del 1786.¹⁸¹
4. Llorenç de Montserrat i Sastre tampoc no superà la infantesa, ja que nasqué el 30 d'octubre del 1789 i morí l'11 d'abril del 1791.¹⁸²
5. Pere de Montserrat i Sastre nasqué a Valls el 28 de juny del 1792.¹⁸³

Móra

I. Jeroni Móra aconseguí de l'arxiduc Carles III un privilegi de ciutadà honrat. Estava casat amb Jacinta Manyer i traspassà abans del 5 de febrer del 1709, en què trobem la seva esposa citada com a vídua.¹⁸⁴ Fou pare de:

1. Josep Móra i Manyer, que segueix.
2. Maria Àngela Móra i Manyer prengué per marit Joan Baptista Pagès, doctor en medicina establert a Cornudella. Als capítols matrimonials atorgats el 2 de març del 1700 davant el notari Joan Sardà, el pare li donà un dot de dos milers de lliures.¹⁸⁵

II. Josep Móra i Manyer fou l'hereu dels pares i es mullerà amb Isabel Sales.¹⁸⁶ Es veié obligat a lliurar el privilegi de ciutadà honrat als vencedors borbònics i el document, junt amb altres, fou cremat a Barcelona el 9 de setembre del 1715.¹⁸⁷

¹⁷⁷ AHAT.Valls. Matrimonis. 1769-1788, f. 212.

¹⁷⁸ AHAT.Valls. Matrimonis. 1788-1800, f. 537.

¹⁷⁹ AHAT.Valls. Baptismes. 1768-1779, f. 754. Òbits. 1779-1790, f. 122.

¹⁸⁰ AGAT.Valls. Baptismes. 1779-1786, f. 459. Òbits. 1779-1790, f. 411.

¹⁸¹ AHAT.Valls. Baptismes. 1779-1786, f. 836.

¹⁸² AHAT.Valls. Baptismes. 1787-1791, f. 403. Òbits. 1791-1801, f. 17.

¹⁸³ AHAT.Valls. Baptismes. 1792-1796.

¹⁸⁴ AHC.V. PV. Reg. 739, p. 140.

¹⁸⁵ AHC.V. PV. Reg. 740, f. 17.

¹⁸⁶ AHC.V. PV. Reg. 656, f. 107v.

¹⁸⁷ MADURELL, J.M. «Dos actes», p. 285.

Rosselló

En començar el segle XVIII el cap de casa d'aquest llinatge vallenc de ciutadans honrats era:

- I. Ramon Rosselló i Castelló fou partidari de l'arxiduc Carles III per a qui formà una companyia de soldats a l'inici de la contesa i amb gent de Valls.¹⁸⁸ Els seus esforços a favor de la causa austriacista li foren recompensats amb un privilegi de cavaller, però amb la victòria borbònica perdé aquesta categoria i tornà a la condició de ciutadà honrat.¹⁸⁹ Als darrers anys de la guerra de Successió es trobà mancat de numerari i es veié obligat a vendre un censal ja creat de 120 lliures.¹⁹⁰ El gener del 1712 establí capitols matrimonials amb Isabel de Kies i de Sala, filla de Joan de Kies i Helmond i d'Àngela de Sala i de Fontanella, en els quals s'establí que la núvia aportaria un dot de 3.000 lliures;¹⁹¹ la cerimònia nupcial se celebrà a la catedral de Tarragona el 17 de gener d'aquell any.¹⁹² Tot i que el març del 1712 havia cobrat la meitat del dot de l'esposa¹⁹³ i que el gener del 1714 li havien lluit un censal de 77 lliures,¹⁹⁴ continuava tenint dificultats econòmiques i per això, el març del 1715, cedí a Felip Ferrer i Bellver dos censals ja creats de 100 lliures cadascun.¹⁹⁵ Dins d'aquesta situació s'ha de considerar la venda, el novembre del 1716 i a carta de gràcia, d'una finca de tretze jornals per 1.450 lliures a fi de lluir un censal.¹⁹⁶ Entre el març del 1716 i l'abril del 1721 cobrà 317 lliures del dot de l'esposa,¹⁹⁷ però tot i això continuà immers en dificultats econòmiques, ja que li calia pagar els deutes contrets per la mare. El setembre del 1717 liquidà a Mn. Antoni Domingo 270 lliures que aquest havia deixat a la mare;¹⁹⁸ l'abril del 1718 féu el mateix amb el mercenari P. Joan-Nicolau Rius a través de consignar-li un censal ja creat de 255 lliures.¹⁹⁹ El juny del 1720 continuava necessitant diners i per això cedí un censal ja creat de 4.000 lliures a Mn. Joan Llobera.²⁰⁰ L'abril del 1723 es veié obligat a vendre a carta de gràcia un jornal a la Pineda al pagès

¹⁸⁸ PAPELL, J. *L'origen*, p. 52.

¹⁸⁹ AHC.V. PV. Reg. 643, f. 197.

¹⁹⁰ AHT. FN. Reg. 4674, f. 146v.

¹⁹¹ AHC.V. PV. Reg. 791, f. 238.

¹⁹² ACT. Matrimonis. 9, f. 126v.

¹⁹³ AHT. RH. 16, f. 170.

¹⁹⁴ AHC.V. PV. Reg. 608, f. 16v.

¹⁹⁵ AHC.V. PV. Reg. 669, s/p.

¹⁹⁶ AHC.V. PV. Reg. 775, f. 209.

¹⁹⁷ AHT. RH. 16, f. 170.

¹⁹⁸ AHC.V. PV. Reg. 664, s7P.

¹⁹⁹ AHT. FN. Reg. 364, f. 40.

²⁰⁰ AHC.V. PV. Reg. 672.

canongí Pere Tomàs per 40 lliures.²⁰¹ A l'agost del 1724 fou un censal de 100 lliures el bé cedit a la comunitat de preveres.²⁰² El febrer del 1735 li lluíren un censal de 400 lliures i els diners els invertí en la compra del Mas dels Hortets al terme de Montagut.²⁰³ Tot i això, el juny del 1736, es veié obligat a vendre a la comunitat de preveres vallenga un censal de 300 lliures.²⁰⁴ Ramon Rosselló deixà aquest món a Valls el 28 d'agost del 1748.²⁰⁵ Foren fills seus:

1. Ramon Rosselló i de Kies fou dut a batejar el 31 d'agost del 1725 pels oncles Antoni de Kies i Isabel Rosselló.²⁰⁶
2. Maria Rosselló i de Kies rep les aigües baptismals el 16 de juliol del 1729.²⁰⁷ El 21 de novembre del 1745 contragué matrimoni amb el noble Antoni de Maranyosa i de Moixó, fill de Joan de Maranyosa i de Guiu i de Clara de Moixó.²⁰⁸ Fou l'hereva del pare.²⁰⁹
3. Marià Rosselló i de Kies morí albat l'agost del 1733.²¹⁰

Segarra

Als Segarra la noblesa els arribà amb:

- I. Joan de Segarra i Colom, fill de Sebastià Segarra i Riber i d'Isabel-Joana Colom, nasqué a Verdú el 14 de febrer del 1653.²¹¹ El 30 d'agost del 1679, pels serveis prestats en la defensa de Barcelona, aconseguí el privilegi de ciutadà honorat de Barcelona.²¹² A Joan Segarra, si hem de creure Josep M. de Sagarra, li agradava «escapar-se» a Valls, i en un d'aquests sojorns conegué Mònica Gassol, filla de l'apotecari Jaume Gassol, que el fascinà, encara que no sabem si per les seves gràcies naturals o per la fortuna que hom li calculava. Acordat el casament, la parella establí capítols matrimonials davant el notari valleng Marc Farriol el 19 de juliol del 1682.²¹³ El matrimoni amb la pubilla Gassol li féu deixar Verdú, on

²⁰¹ AHC.V. PV. Reg. 677, f. 122.

²⁰² AHC.V. PV. Reg. 270, s/p.

²⁰³ AHAT. Barberà. Reg. 66, f. 545. AHC.V. Reg. 785, f. 55v.

²⁰⁴ AHC.V. PV. Reg. 257, s/p.

²⁰⁵ AHAT. Valls. Òbits. 1733-1763, f. 320.

²⁰⁶ AHAT. Valls. Baptismes. 1723-1738, f. 125.

²⁰⁷ AHAT. Baptismes. 1723-1738, f. 298.

²⁰⁸ AHAT. Matrimonis. 1720-1749, f. 483.

²⁰⁹ AHT. RH. De Montblanc. II, f. 249.

²¹⁰ AHAT. Valls. Òbits. 1708-1733, f. 481.

²¹¹ SAGARRA, J.M. de (1981). *Memòries*. Barcelona, p. 23.

²¹² MORALES, F. (1982). *Privilegios nobiliarios del Principado de Cataluña. Dinastía de Austria. Reinado de Carlos II (1665-1700)*. Madrid, p. 231.

²¹³ SAGARRA, J.M. de (1981). *Memòries*. Barcelona, p. 46.

encara constava empadronat l'octubre del 1681²¹⁴ per establir-se a Valls (inicialment, a casa del seu sogre). Però el 1692, es féu bastir un magnífic casal a la plaça del Blat, és a dir, al rovell de l'ou de la vila,²¹⁵ que esdevingué una de les millors residències vallenques, la qual cosa el convertí en lloc adequat per allotjar les personalitats que passaven per Valls com ara Mildford Growe, plenipotenciari de l'arxiduc Carles, el 5 d'abril del 1706, o els comtes de Noailles i de Starhemberg, el març i el maig del 1708, respectivament.²¹⁶ Als anys noranta adquirí el terme i el castell de Peraltas (vegueria d'Agramunt), fet que li permeté poder-se titular baró de Peraltas.²¹⁷ Durant la guerra de Successió es decantà pel rei arxiduc Carles III, la qual cosa li fou premiada amb la concessió, el 2 de març del 1707, del privilegi de cavaller.²¹⁸ La mostra més evident del seu austriacisme la tenim en el fet de permetre que el seu fill i hereu, Joan-Francesc, servís com a cadet en el regiment aixecat per Joan Nebot, de Riudoms.²¹⁹ La seva fidelitat a «nostro rei Carles III», com ell l'anomena, no s'afeblí pas tot i que l'exèrcit austriacista li ocupà la granja de Doldellops del 7 al 27 de juny del 1708 i li causà pèrdues per valor de més de 400 dobles.²²⁰ Joan de Segarra disposava d'un bon patrimoni (l'acumulat per quatre generacions d'hereus Segarra), però els seus recursos no esdevingueren importants fins que no es mullerà, ja que la seva esposa li aportà íntegra la fortuna dels Gassol. La suma d'ambdós patrimonis el convertiren en un home amb recursos, els quals sabé incrementar mitjançant la pràctica d'activitats econòmiques, ja que entre altres actuacions prengué arrendaments i es convertí en una mena de banquer. Una part dels guanys dels negocis i dels estalvis de les rendes patrimonials els invertí en la compra de finques, entre les quals destaca la granja de Doldellops, dins del terme vallenc, adquirida al monestir de Poblet l'any 1700.²²¹ Aquesta propietat amb el pas del temps i per la bona qualitat de la terra, l'abundància d'aigua que tenia i l'eficàcia del seu molí es convertí en l'autèntica joia de la corona del patrimoni agrari dels Segarra, del qual en formà part fins l'any 1930, en què Ferran de Sagarra la vengué a l'arquitecte Cèsar Martinell.²²² Joan de Segarra morí a Valls el novembre del 1718 i les seves restes

²¹⁴ AHC.V. PV. Reg. 478, f. 301v.

²¹⁵ SAGARRA, J.M. de (1981). *Memòries*. Barcelona, p. 49.

²¹⁶ PAPELL, J. (1999). *L'origen dels Mossos d'Esquadra (guerra de Successió i postguerra a Valls: Pere Anton Veciana)*. Lleida, p. 83.

²¹⁷ AHC.V. PV. Reg. 586, f. 195v.

²¹⁸ MORALES, F.M. (1983). *Próceres habilitados en las Cortes del Principado de Cataluña, siglo XVII (1599-1713)*. Madrid, p. 84.

²¹⁹ SAGARRA, J.M. de (1981). *Memòries*. Barcelona, p. 48.

²²⁰ SAGARRA, J.M. de (1981). *Memòries*. Barcelona, p. 33.

²²¹ ALTISENT, A. (1974). *Història de Poblet*. Abadia de Poblet, p. 513-516.

²²² MARTINELL, M. (2000). «L'honestat de l'arquitecte Cèsar Martinell, a *L'Avenç*, 250, p. 78.

mortals foren soterrades el dia 23.²²³ La seva esposa el sobrevisqué uns quants anys, ja que no traspasà el febrer del 1746.²²⁴ Josep M. de Sagarra diu a les seves *Memòries*²²⁵ que Joan de Segarra tingué deu fills. Nosaltres només n'hem localitzat aquests sis:

1. Joan-Francesc de Segarra i Gassol, que segueix.
 2. Anna-Maria de Segarra i Gassol es casà el 1711 amb Damià Janer i Fontanals, doctor en lleis de Vilafranca del Penedès.²²⁶ Als capítols matrimonials, signats el 17 de febrer del 1711, els pares li donaren un dot de 3.100 lliures.²²⁷
 3. Antònia de Segarra i Gassol fou una criatura feble i malaltissa que traspasà el 16 de maig del 1716 als 17 anys.²²⁸
 4. Tomàs de Segarra i Gassol rebé les aigües baptismals el 6 de juny del 1700.²²⁹ El febrer del 1718 el trobem actuant com a procurador de la mare en l'assumpte de l'herència de l'oncle d'aquesta, Joan Teixidor, botiguer de Valls, que l'havia designat hereva.²³⁰ L'any 1753 emmalaltí i el 2 de juny tenia «una calentura continua complicada con algunos accidentes de consideración, como son vómitos, viglaia, diarreas, dolores de vientre, con una hipocondría exaltada y postrado de fuerzas»,²³¹ que a la fi el dugué a la tomba el 17 de juliol d'aquell any.²³²
 5. Isabel de Segarra i Gassol fou batejada el 21 de maig del 1701.²³³ Es maridà amb Joan Rubinat, de Ciutadilla.²³⁴
 6. Francesca de Segarra i Gassol arribà en aquest món el 26 de juliol del 1703 i morí impúber.²³⁵
- II. Joan-Francesc de Segarra i Gassol s'adaptà a la victòria borbònica i no dubtà pas en prendre les armes i en aixecar diverses companyies per defensar Valls i mantenir-la sota l'obediència de Felip V.²³⁶ El 6 de juliol del 1720 establí capítols matrimonials amb Josepa de Baldric i Coll, filla de Salvador de Baldric, senyor del

²²³ AHAT.Valls. Òbits. 1708-1733.

²²⁴ AHAT.Valls. Òbits. 1733-1765.

²²⁵ SAGARRA, J.M. de *Memòries*, p. 26.

²²⁶ *Ibid.*, p. 31.

²²⁷ AHC.V. PV. Reg. 612.

²²⁸ SAGARRA, J.M. de *Memòries*, p. 32.

²²⁹ AHAT.Valls. Baptismes. 1685-1708, f. 576.

²³⁰ AHC.V. PV. Reg. 667, s/p.

²³¹ AHAT.Valls. Reg. 1021, f. 84

²³² AHAT.Valls. Òbits. 1733-1765, f. 416.

²³³ AHAT.Valls. Baptismes. 1685-1708, f. 617.

²³⁴ SAGARRA, J.M. de *Memòries*, p. 26.

²³⁵ AHAT.Valls. Baptismes. 1685-1708, f. 703.

²³⁶ SAGARRA, J.M. de *Memòries*, p. 34.

Rourell, i de Paula Coll, amb qui es casà al castell del Rourell el 13 de març del 1721.²³⁷ Joan-Francesc esdevingué un personatge important dins la vida val·lenca i per això no ens ha de sobtar que l'any 1737 el municipi l'elegís per negociar la concòrdia amb els creditors censalistes.²³⁸ Traspassà el dia 17 de juliol del 1755 als 69 anys i fou enterrat l'endemà a l'església de Sant Joan de Valls sota una llosa que tenia esculpit l'escut d'armes i en la qual es podia llegir que el difunt allí sebollit era baró de Peraltes.²³⁹ L'esposa el sobrevisqué uns anys, ja que no traspassà fins al 10 de juny del 1772.²⁴⁰

Fou pare de:

1. Mònica de Segarra i de Baldric fou batejada el 4 de juliol del 1722 i no aconseguí viure més de dos anys.²⁴¹
2. Josepa de Segarra i de Baldric fou duta a batejar per Mn. Josep Segarra, beneficiat de Verdú, i Paula Coll el 12 de setembre del 1723.²⁴² Només visqué dos mesos.²⁴³
3. Josep de Segarra i de Baldric, que segueix.
4. Francesc de Segarra i de Baldric fou dut a batejar per Salvador de Baldric i Marina Segarra el 2 de juny del 1727.²⁴⁴ La família el dedicà al servei de l'Església i arribà a ser canonge de la Seu de Lleida. Ja canonge encarregà a Lluís Bonifaç un cap i unes mans de sant Felip Neri per a la Seu lleidatana, que li costaren 14 lliures.²⁴⁵ La relació de Francesc amb Bonifaç no acabà aquí, ja que fou ell qui convencé els capitulars lleidatans i el bisbe Ferragudo d'encarregar a l'escultor val·lenc la realització del cor de la catedral nova que, en principi, volien encomanar als escultors Carles Morató i Marià Novelles. El contracte amb Bonifaç es féu efectiu el 4 de desembre del 1774 per un import de 8.690 lliures.²⁴⁶ Traspassà als trenta-vuit anys amb fama de sant.
5. Pau de Segarra i de Baldric fou batejat a Valls el 12 d'octubre del 1728.²⁴⁷

²³⁷ SAGARRA, J.M. de *Memòries*, p. 34. Cal dir que J. M. de Sagarra comet un error, ja que fa a la Josepa germana del val·lenc Antoni Baldric i Janer a qui, a més a més, el fa noble quan no ho arribà a ser mai, tot i que a l'interessat li hagués agradat força arribar a ser-ho.

²³⁸ AHCB. PV. Reg. 853, f. 101.

²³⁹ AHAT. Valls. Òbits. 1733-1765, f. 416.

²⁴⁰ AHAT. Valls. Òbits. 1766-1774, f. 239.

²⁴¹ AHAT. Valls. Baptismes. 1708-1723, f. 459

²⁴² AHAT. Valls. Baptismes. 1723-1738, f. 12.

²⁴³ SAGARRA, J.M. de *Memòries*, p. 34.

²⁴⁴ AHAT. Valls. Baptismes. 1723-1738, f. 206.

²⁴⁵ MARTINELL, C. «El escultor», p. 166.

²⁴⁶ *Ibid.*, p. 199.

²⁴⁷ AHAT. Valls. Baptismes. 1723-1738, f. 262.

III. Josep de Segarra i de Baldric fou dut a batejar el 16 de novembre del 1724 per Tomàs de Segarra i Josepa de Caçador i Baldric.²⁴⁸ Estudià al seminari de nobles de Cordelles i a la Universitat de Cervera on obtingué el doctorat en dret civil i canònic.²⁴⁹ En els darrers anys del pare es féu càrrec de l'administració del patrimoni familiar que dugué amb encert. Es preocupà en tot moment pel que feia a la qualitat nobiliària del seu llinatge. El 1756 obtingué un document del rei d'armes Francisco Zazo y Rosillo en el qual se l'autoritzava a poder col·locar en el seu escut les armes d'Aragó, Navarra i Sicília pel fet que la seva mare era descendent de Juan de Riglos, a qui Joan II, el 8 de novembre del 1475, havia concedit la gràcia per a ell i els seus successors de poder-les utilitzar. Certament, en va fer ús sempre que se li va presentar l'ocasió de fer-ho; aquest és el cas del pas de la Mare de Déu de la Soledat, encarregat a l'escultor Lluís Bonifaç l'any 1755,²⁵⁰ en la cadireta del qual féu esculpir les armes familiars en què destaca amb escussó sobre el tot les pròpiament dels Segarra²⁵¹ i en els quadres quarters les del Baldric, al primer, i les d'Aragó, Navarra i Sicília, en el segon, tercer i quart.²⁵² Josep de Segarra se sentí atret per l'ambient barceloní (el 1764 aconseguí ser designat membre honorari de la Reial Acadèmia de Bones Lletres) i cada vegada més féu llargs sojorns a Barcelona que aprofitava per assistir a reunions acadèmiques i socials i fou en aquestes últimes on conegué a Manuela de Mercante amb la qual es casà l'any 1765.²⁵³ Decidit a anar a viure a Barcelona, adquirí una casa al carrer del Carme i el Mas Serra o Torre de Palacios que havia estat propietat de Manuel Gil de Palacios, administrador general de les Reial Fàbriques de pólvora. L'operació la realitzà l'abril del 1778 i li suposà una inversió considerable el darrer termini de la qual, 5.000 lliures, l'abonà a la Intendència el 18 de maig del 1778.²⁵⁴ Als anys setanta, potser per aconseguir diners per invertir-los en la compra de finques a Barcelona, efectuà la venda d'una sèrie de propietats: solars, terrenys propers al riu Francolí, camps de conreu i cases als termes de la Riba, Valls i Centelles que li suposaren, entre diners i censals, un ingrés de 7.954 lliures²⁵⁵ a les quals s'han d'afegir les 1.270 lliures que li pagà l'Ajuntament de

²⁴⁸ AHAT. Valls. Baptismes. 1723-1738, f. 81.

²⁴⁹ SAGARRA, J.M. de *Memòries*, p. 34.

²⁵⁰ *Ibid.*, p. 49.

²⁵¹ De sinople, un llibre obert d'argent amb les cobertes d'or acompanyat de 4 flors de lis d'argent, ressaltant sobre el tot una espasa d'argent revessada d'or. ROVIRA I GÓMEZ, S.-J. (2008). *Armorial dels nobles de les comarques meridionals del Principat de Catalunya*. Tarragona, p. 43.

²⁵² MARTINELL, C (1948). «El escultor Luis Bonifás y Massó, 1730-1786», a *Anales y Boletín de los Museos de Arte de Barcelona*, VI-1 i 2, p. 140.

²⁵³ SAGARRA, J.M. de *Memòries*, p. 50.

²⁵⁴ AHT. RH. 19, d. 217v.

²⁵⁵ AHC.V. PV. Reg. 1069, 14, 17: 1075, f. 55, 62v., 65, 69v., 72, 73; 1076, f. 141v., 145; 1077, f. 124, 126, 127v., 169, 178.

Valls per pensions endarrerides de set censals.²⁵⁶ Fou un lletraferit i entre les obres que escriví destaquen el *Compendio de la historia de la España transfetana*, que és un enfarfegat assaig d'història del Marroc publicat el 1764, la *Historia del origen y fundación de la Sagrada Orden de los Siervos de María* i *Discurso sobre la vida y virtudes del ilustre doctor D. Francisco de Sagarra y de Baldrich, canónigo de la Iglesia Cathedral de Lérida*, que era la introducció a la *Práctica de ejercicios dolorosos marianos para las congregaciones de la Santísima Virgen Adolorida*, obra pòstuma del seu germà Francesc.²⁵⁷ Morí a Barcelona el 1784 per tal com en aquest any la seva vídua prengué possessió dels béns que posseïa a Valls.²⁵⁸

Foren fills seus:

1. Francesca de Segarra i de Mercante nasqué a Valls i fou duta a batejar per l'oncle Francesc de Segarra l'11 de juny del 1764.²⁵⁹ El seu pas per aquest món fou curt, ja que fou enterrada el 3 d'octubre del 1766.²⁶⁰
 2. Paula de Segarra i de Mercante fou batejada el 14 de novembre del 1765 i no superà la infantesa.²⁶¹
 3. Antònia de Segarra i de Mercante rebé les aigües baptismals l'11 de maig del 1767 apadrinada per Salvador de Baldrich, senyor del Rourell.²⁶² Es féu monja de Vallbona de les Monges i n'arribà a ser l'abadessa.²⁶³
 4. Ignàsia de Segarra i de Mercante es maridà amb Pau de Miró i de Miró, de Reus, amb qui féu capítols matrimonials el 2 d'abril del 1791. Aportà al matrimoni un dot del 15.000 lliures que els Segarra no acabaren de pagar fins l'1 de febrer del 1803²⁶⁴ i que els suposà haver de vendre en tres tongades una part del Mas d'en Sivit que tenien al terme de Constantí.²⁶⁵
 5. Manuela de Segarra i de Mercante es casà amb el tinent general Juan Manuel de Villena, marquès de Viamanuel.
 6. Benet-Maria de Segarra i de Mercante, que segueix.
- III. Benet-Maria de Segarra i de Mercante nasqué a Barcelona el 5 d'octubre del 1772.²⁶⁶ De nen i per complir una promesa del pare a la Mare de Déu de Montserrat, ingressà a l'escolania de Montserrat on romangué dos anys. De

²⁵⁶ AHC.V. PV. Reg. 915, f. 159.

²⁵⁷ SAGARRA, J.M. de *Memòries*, p. 41.

²⁵⁸ AHC.V. PV. Reg. 1085, f. 250.

²⁵⁹ AHAT. Valls. Baptismes. 1758-1768, f. 441.

²⁶⁰ AHAT. Valls. Òbits. 1766-1769, f. 22.

²⁶¹ AHAT. Valls. Baptismes. 1758-1768, f. 546.

²⁶² AHAT. Valls. Baptismes. 1758-1768, f. 652.

²⁶³ SAGARRA, J.M. de *Memòries*, p. 52.

²⁶⁴ ROVIRA I GÓMEZ, S.-J. (2006). *Els nobles del Baix Camp (segle XVIII)*. Reus, p. 163.

²⁶⁵ AHC.V. PV. Reg. 1092, f. 338; 1092, f. 337; 1096, f. 91.

²⁶⁶ SAGARRA, J.M. de *Memòries*, p. 53.

l'estada al monestir li quedà durant tota la vida una gran devoció a la Mare de Déu que li féu disposar en les darreres voluntats que l'enterressin a Montserrat.²⁶⁷ Després de la mort del pare restà sota la tutela de la mare que tingué cura dels béns dels Segarra i com a tal, el 18 de novembre del 1787 i a fi de poder fer les obres a la torre de Palacios, vengué a Josep Esteve, paperer de la Riba, un terreny per construir un molí a canvi de 600 lliures.²⁶⁸ Contraigué matrimoni amb la pubilla Eulàlia de Llinàs i de Ponsic, la qual aportà als Segarra un bon nombre de finques a Santa Coloma de Gramanet, Sarrià, Sant Gervasi i Barcelona. En la dècada dels noranta els Segarra convertiren un terreny a la partida del Paborde situat prop de les muralles de Valls en solars i entre els anys 1791 i 1797 en vengueren onze que els permeteren ingressar 6.799 lliures. I van adquirir quatre censals d'un capital conjunt de 1.612 lliures que passaren a ser propietat de Ramon Yxart i Jover, Miquel Vives, Pau Cartanyà, Francesc Rodon, Mn. Ramon Sabater, Magí Coll, Josep Auger, Isidre Toldrà, Francesc Miracle i Antoni Gran.²⁶⁹ El 15 de febrer del 1804 restà vidu²⁷⁰ i cap a la fi de la guerra del Francès decidí tornar a casar-se i ho féu amb Marianna de Ferran i de Ponsic, que era cosina de la primera esposa.²⁷¹

Torner

- I. Magí Torner, en atenció als mèrits i serveis que «nos has prestado [a Felip IV de Castella] por espacio de catorze años, con grande sacrificio o devoción en todas las ocasiones que se nos han ofrecido», rebé el 14 de març del 1663 el privilegi de ciutadà honorat de Barcelona.²⁷² Aquests mèrits, Francesc Alentorn, no foren altres que fer de guia de les tropes reials, és a dir, estar «a sou dels castellans i fer d'espíó si l'ocasió es presentava».²⁷³

El gearca dels Torner aconseguí arribar al segle XVIII i el 9 d'agost del 1702, en què arrendà a Jaume Massó, semoler de Valls, una vinya amb casa a la partida vallenga del Bosc, era ermità de l'ermita de Sant Jeroni.²⁷⁴

A Magí Torner li coneixem tres filles i dos fills:

²⁶⁷ *Ibid.*, p. 53.

²⁶⁸ ACV. PV. Reg. 1088, f. 232.

²⁶⁹ ACV. Reg. 1091, f. 129, 210, 213v., 217, 1092, f. 309; 1099, f. 175, 192. AHT. RH., 52, f. 245; 56, f. 27, 233; 58, f. 69v.

²⁷⁰ SAGARRA, J.M. de *Memòries*, p. 66.

²⁷¹ *Ibid.*, p. 68.

²⁷² ROVIRA I GÓMEZ, S.-J. «Els nobles», p. 191.

²⁷³ ALENTORN, F. (1931). *Els vallencs pel carrer de l'amargura (La vila de Valls a través de la guerra de Separació) 1639-1660*. Valls, p. 1234s.

²⁷⁴ AHCV. PV. Sig. 635, p. 213.

1. Francesca es maridà, als darrers mesos del 1685 o als primers del 1686, amb Pau Sol, fill d'Isidre Sol, botiguer de Valls.²⁷⁵ Rebé com a dot un jornal de terra a la partida vallenga del Camí Nou.²⁷⁶
2. Teresa contragué matrimoni amb posterioritat al 21 d'octubre del 1694, en què s'acordà l'enllaç amb Andreu Serra, fill de Jaume Serra, pagès de Valls.²⁷⁷
3. Anna-Maria prengué per marit Josep Amat, fuster de Valls. El 27 de febrer del 1701 el seu pare li donà una casa al carrer Vilafranca de Valls.²⁷⁸
4. Magí es mullerà abans del desembre del 1695 amb Maria Calbet, vídua en primeres núpcies del notari valleng Ramon Cosidor.²⁷⁹ Fou notari de Valls.²⁸⁰ Era fillastra seva Antònia Cosidor i Calbet que per l'octubre del 1712 estava promesa amb Joan Albinyana, notari de Vilallonga del Camp.²⁸¹
5. Bernat es casà amb Tecla, vídua del pagès Isidre Roig, que féu testament el 25 de novembre del 1708²⁸² i morí poc després. L'any 1710 resultà extret batlle de Valls.²⁸³

A més dels Torner fins ara considerats, coneixem l'existència d'Antoni i Bernat Torner, ben segur néts de Magí o de Bernat. Antoni estigué casat amb Maria Pier²⁸⁴ i Bernat amb Teresa Cartanyà.²⁸⁵

Per últim hem de parlar de Josep Torner, marit de Maria Porta, que atorgà les darreres voluntats davant el notari Ignasi Cases i Ferrer el 10 d'abril del 1797. Morí el 18 de juliol del 1797 i fou enterrat l'endemà.²⁸⁶

Ubac

En començar el segle XVIII trobem residint a Valls Ramon d'Ubac i Soler, fill de Ramon d'Ubac i de la seva esposa, Teresa Soler. El 6 de desembre del 1676 havia establert capítols matrimonials amb Maria Vives i Llorenç, filla de Gabriel Vives, pagès de Torrelles, i d'Isabel Llorenç, que li aportà un dot de 350 lliures,²⁸⁷ a les quals s'afegiren les 200 que li deixà al seu testament Teresa Vives, muller de Francesc de Montserrat i Vives, les quals li foren pagades per aquest i la seva filla Gertrudis.

²⁷⁵ AHC.V. PV. Sig. 734, p. 15.

²⁷⁶ AHC.V. PV. Sig. 483, p. 309.

²⁷⁷ AHC.V. PV. Sig. 734, p. 15.

²⁷⁸ AHC.V. PV. Sig. 634, p. 44.

²⁷⁹ AHC.V. PV. Sig. 734, p. 88v.

²⁸⁰ AHC.V. PV. Sig. 728, p. 170.

²⁸¹ AHC.V. PV. Sig. 769, p. 227v.

²⁸² AHC.V. PV. Sig. 763, p. 176.

²⁸³ AHC.V. PV. Sig. 767, f. 100v.

²⁸⁴ AHAT. Valls. Baptismes. 1768-1779, f. 14.

²⁸⁵ AHAT. Valls. Baptismes. 1768. 1779, f. 562.

²⁸⁶ AHAT. Valls. Òbits. 1791-1801, f. 523.

²⁸⁷ ACV. PV. Sig. 557, f. 64.

hereva de la seva mare, el 8 de març del 1677.²⁸⁸ El 5 de juliol del 1705 vengué a les mínimes vallenques un censal ja creat de 60 lliures²⁸⁹ i al mes següent el trobem actuant de procurador del seu cunyat Joan de Vives i Llorenç,²⁹⁰ donzell domiciliat a Reus.²⁹¹ El 8 de maig del 1728, quan es trobava malalt a casa del seu nét polític, Pere Màrtir Passes, féu testament en el qual nomenà marmessors el gendre Llorenç Esteve i el ja mencionat Pere Màrtir. Designà hereva la néta Maria Queralt, muller de Pere Màrtir, i en el seu defecte la filla Francesca, muller de Llorenç Esteve.²⁹² Fou enterrat el 25 de maig del 1728.²⁹³

Foren filles seves:

1. Maria d'Ubac i Vives es maridà amb Francesc Queralt, doctor en medicina de Reus, amb qui establí capitols matrimonials el 6 de setembre del 1707. El seu oncle Joan de Vives i Llorenç li donà 550 lliures.²⁹⁴ Fou mare de Maria Queralt i d'Ubac, que es maridà amb Pere Màrtir Passes.
2. Francesca d'Ubac i Vives prengué per marit Llorenç Esteve, doctor en medicina del Pla de Santa Maria que amb posterioritat al 1728 s'establí a Valls. Enviduà amb anterioritat l'11 de novembre del 1742 en què vengué a Andreu Ferrer, pagès de Figuerola, una finca de sis jornals a Prenafeta per 50 lliures.²⁹⁵ Fou mare d'almenys un fill, Francesc, que s'ordenà sacerdot. El març del 1748 encara vivia.²⁹⁶

²⁸⁸ ACV. PV. Sig. 546, f. 43.

²⁸⁹ ACV. PV. Sig. 732, s/p.

²⁹⁰ Podeu trobar la seva biografia a SALVADOR-J. Rovira. *Els nobles del Baix Camp (segle XVIII)*, p. 129.

²⁹¹ ACV. PV. Sig. 652, f. 21 l v.

²⁹² ACV. PV. Sig. 798, p. 63 v.

²⁹³ AHAT. Valls. Òbits. 1708-1733, f. 353.

²⁹⁴ AHT. PR. Sig. 4670, f. 423.

²⁹⁵ ACV. PV. Sig. 1010, f. 101 v.

²⁹⁶ ACV. PV. Sig. 865, f. 78.